

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

Základní škola Makov, okres Svitavy

Makov 85, 570 01 Litomyšl

Identifikátor: 600 100 731

Zřizovatel: Obec Makov

Školský úřad Svitavy

Termín konání orientační inspekce: 23. a 24. září 1999

Čj.	104 355/99-1164
Signatura	oj4zt101

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Učitelky v mateřské škole při plánování vycházejí z časově tematických plánů pro jednotřídní MŠ. Preferují celkový osobnostní rozvoj dítěte. Plánování je prováděno v převážně týdenních tematických celcích, které postihují přirozené logické souvislosti. Obsah tématu se odvíjí od obsahu a úkolu z rozvoje poznání a je podrobně rozpracován do všech výchovných složek a denních příprav. Úkoly jsou diferencovány podle věku a schopností dětí. Pro děti s odkladem školní docházky (dále jen děti s OŠD) jsou vytyčeny hlavní úkoly rozvoje jejich osobnosti na základě výsledků testů školní zralosti Pedagogicko-psychologické poradny. Individuální plány s vyznačením forem, metod a prostředků k dosažení pedagogického záměru a vyznačených cílů zpracovány nejsou.

Plánování a příprava vzdělávací činnosti má celkově velmi dobrou úroveň.

Podmínky vzdělávací činnosti

Ve třídě mateřské školy pracují dvě plně kvalifikované pedagogické pracovnice, jedna z nich absolvovala kurz logopedické prevence. Obě učitelky mají plné úvazky, tj. 31 hodin přímé práce s dětmi. K datu konání inspekce bylo zapsáno 17 dětí z Makova a Chotovic. Pro letošní školní rok byla upravena délka provozu MŠ (dokladováno zápisem OÚ v Makově) a vznikl tak i větší časový prostor pro souběžné působení učitelek v přímé práci s dětmi. Doba je využívána především k individuální a skupinové práci s předškolními dětmi (10 předškoláků) a k logopedii. Změny v personálním obsazení nastanou od 1. ledna 2000, kdy v MŠ zůstane pouze jedna učitelka (druhá odejde do předčasného důchodu) a odpolední provoz MŠ bude spojen se školní družinou. K dennímu pobytu dětí slouží větší třída (využívána jako herna, tělocvična a ložnice), jídelna (využívána jako pracovna i jídelna pro žáky ZŠ). Další malá místnost je částečně zařízena pro hru dívek. Protože škola další místnost nemá, je zde umístěn i kabinet na pomůcky, knihovna s odbornou literaturou (ne časopisy) a učitelky se zde připravují na práci s dětmi. Využití těchto místností pro děti není zcela funkční. Nejsou vzájemně propojené a bez přítomnosti druhé učitelky není možné plně zajistit bezpečnost dětí. Minimálně jsou vytvořeny hrací koutky. Uprostřed areálu MŠ je umístěna školní kuchyň. Strava je vydávána výdejním okénkem, a děti se tak mohou samostatně obsluhovat. Společná šatna dětí a personálu není z hlediska hygienického a estetického zcela vhodná (úprava prostředí). V MŠ je pro stávající počet dětí dostatek hraček. Sortiment je podle finančních možností modernizován a doplňován. Některé pomůcky a didaktický materiál jsou již starší, kromě gramofonu v dobrém technickém stavu. Ve škole je dostatek dětské a odborné literatury doplněné o tituly k současnému pojetí předškolní výchovy. Školní zahrada je umístěna asi 100m od budovy MŠ. K pohybovému vyžití je prostorná, částečně zastíněná stromy. Kovové zařízení bylo z bezpečnostních důvodů demontováno a provizorně nahrazeno závěsným (provazová houpačka, lana, sítě). Při jednání se zřizovatelem vyplynulo, že s celkovou rekonstrukcí zahrady se počítá v nejbližším období. V průběhu dne byla zaznamenána převaha řízených činností, což v určité míře souviselo s celkovou organizací činností a s vytvořenou nabídkou učitelkou (byly plněny úkoly z pracovní a výtvarné výchovy). Větší možnost spontánních činností měly děti až po příchodu druhé učitelky. Časové uspořádání denních činností respektuje psychohygienické požadavky. Pitný režim je zaveden. Prostředí MŠ je podnětné, bohatě vyzdobeno dětskými výtvarnými pracemi (výrobky z přírodnin, slaneho těsta apod.). Podmínky pro rozvoj dětí s OŠD jsou velmi dobré.

V MŠ existují rezervy ke zvyšování úrovně podmínek vzdělávací činnosti, hodnocení této oblasti je dobré.

Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti

Použité formy a metody vycházely ze složité organizace a podmínek školy (viz podmínky vzdělávací činnosti). V ranních hodinách, kdy pracovala jedna učitelka, byly děti nenásilně zapojovány do činností, které jim nabídla. Měly možnost zapojit se podle svého zájmu. Byla jim poskytnuta svoboda kreativního myšlení a prožívání. Úkoly byly diferencovány. Z výtvarných prací je značně patrné uplatňování smyslové výchovy a podíl jednotlivých dětí na skupinové práci. Vzájemná spolupráce dětí a ohleduplnost byla zaznamenána i v průběhu celého dne. Dostatečně byl vytvořen prostor pro verbální projev a sebevyjádření. U dětí je upevňována přirozená kázeň. Jsou vedeny k odpovědnosti a to především v tom případě, kdy si mohly bez stálé přítomnosti učitelky pohrát v jiné místnosti - herně. Organizace režimových momentů byla převážně společná. Péče k vytváření a upevňování hygienických návyků byla dostatečná. Kultura stolování je dobrá, méně je využíváno podílu dětí na jeho přípravě. Byly zaznamenány pěkné vztahy mezi dětmi, dobrá úroveň společenských návyků. Obě učitelky vytvářejí klidnou a příjemnou pohodu ve třídě. Dostatečná péče je věnována rozvoji a upevňování pracovních návyků, zacházení s pracovními nástroji a grafomotorice. Výslovnost je u většiny dětí nesprávná. I když je v MŠ poskytována logopedická prevence, a možnost individuální práce s dětmi při souběžné práci obou učitelek, bez výrazné pomoci a spolupráce rodičů a logopeda není dostatečná.

Organizace vzdělávací činnosti, použité formy a metody jsou celkově velmi dobré.

Motivace a hodnocení

Motivace a vzbuzení zájmu dětí o nabízenou činnost vycházela z obsahu tématu týdne. Dětem byl poskytován dostatek aktivizujících podnětů. Přirozenou formou jsou vedeny k vlastnímu rozhodování a sebehodnocení. Vhodným způsobem a při každé možné příležitosti byly upevňovány a prověřovány dosud získané poznatky, dovednosti a návyky. Hodnocení učitelkou bylo pozitivní, což vedlo k utváření sebedůvěry dětí.

Účinná motivace a hodnocení vede k tomu, že děti chodí do školy rády. Hodnocení je velmi dobré.

Interakce a komunikace

V kolektivu dětí nebyly zaznamenány negativní vztahy. Komunikace mezi nimi, dětmi učitelkou byla vstřícná, založena na partnerství a důvěře. V přístupu obou učitelek k dětem byla zjištěna různá míra manipulativního vedení a poučování. Hlavní příčinou je přetrvávání rutinních metod, na druhé straně aplikace nových způsobů a forem práce, kdy je ve větší míře podporována spontaneita a otevřenost dětí. Při všech činnostech i v průběhu dne byl dostatečně vytvářen prostor pro volné vyjadřování a rozvoj aktivní slovní zásoby.

Hodnocení je velmi dobré.

Spontánní činnosti

Z reakce dětí po příchodu do MŠ vyplynulo, že jsou zvyklé se scházet v pracovně - jídelně, kde je většinou připravená nabídka pracovních či výtvarných činností. V případě nezájmu dítěte se do těchto činností zapojit, má možnost vybrat si hračku a hru podle svého zájmu ve třídě. Uspořádání hraček tento výběr podporuje. Vstupy učitelky do hry byly především za účelem ověření si bezpečnosti a chování dětí. Již méně byla hra tvůrčím způsobem rozvíjena.

Prostorové podmínky třídy, školní zahrady a členité přírodní prostředí v okolí MŠ poskytují dostatek místa k pohybovému vyžití dětí.

Úroveň spontánních činností byla dobrá.

Řízené činnosti

Obsah tematického celku a úkoly byly rozpracovány do všech výchovných složek a jsou uplatňovány většinou v rozsahu jednoho týdne. Na přípravě vzdělávací činnosti se podílejí ústně obě učitelky, písemně vždy učitelka ranní služby. Organizace činností umožňuje aktivní účast všech dětí, i když ve skupinách a v různém časovém odstupu. Některé činnosti (např. hudební a tělesná výchova) jsou prováděny společně. Zohledňovány byly individuální zvláštnosti a potřeby dětí, respektováno individuální tempo. Péče byla věnována nově přijatým dětem. Jejich zapojování do kolektivu a činností bylo nenásilné, pozvolné. Obsah i úkoly vzdělávací činnosti mají logickou posloupnost, jsou opřeny o praktické zkušenosti dětí, přímé pozorování a prožitky (pěkná obsahová náplň rozvoje poznání spojená s návštěvou Růžového paloučku). Denně je zařazováno ranní cvičení. Celé bylo pojato v moderním, pro děti přirozeném stylu. V provedení některých zdravotních cviků byly zjištěny drobné metodické nedostatky. Ve škole absentují odborné aktuální časopisy (např. Informatorium), které informují o případných změnách a novém pojetí předškolní výchovy. Poznatky ze vzdělávacích akcí jsou uplatňovány, což je zřetelné z výsledků prací a jednání dětí (smyslová výchova, tvořivá dramatika).

Řízené činnosti měly celkově dobrou kvalitu. Učitelky měly připraveno dostatečné množství pomůcek a podnětů k motivaci dětí a zapojení se do činností. Hodnocení je velmi dobré.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Vzdělávací činnost v mateřské škole je částečně negativně ovlivněna stísněnými prostorovými podmínkami. Pedagogické podmínky jsou nadprůměrné. Celkové hodnocení sledovaných činností a úroveň kvality vzdělávací činnosti je velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitel základní školy vypracoval ve spolupráci s vedoucí učitelkou mateřské školy „Roční plán pro školní rok 1999/2000“. Obsahuje dlouhodobé koncepční záměry a „výchovné zaměření“ (úkoly) na tento školní rok. Jsou v souladu s Programem výchovné práce pro jesle a MŠ č. j. 33 483/83-201 ze dne 23. prosince 1983. Prostředky realizace jsou obecně formulovány, někde chybí konkretizace. Pozornost bude věnována socializačním procesům, rozvoji smyslového vnímání a řeči, logickému myšlení, rozvoji aktivity a iniciativy. Stanovené úkoly navazují na koncepční záměr, ale nevyplývají z analýzy výchovně vzdělávací práce minulého školního roku. Ta byla zpracována stručně, je součástí výroční zprávy. Má popisný charakter, hodnocení je provedeno pouze v oblasti výtvarné výchovy. Plánování a analýza výchovně vzdělávací práce není tak zcela funkční, vytrácí se zpětná vazba.

Hodnocení je dobré.

Organizování

Ředitel školy vymezil kompetence pracovníků a delegoval na ně příslušné pravomoci. Vzhledem k tomu, že základní škola sdružuje mateřskou školu, školní družinu a školní jídelnu, je práce ředitele v této oblasti náročná (integrace MŠ k ZŠ byla provedena k 1. září 1996). Vytvořená organizační struktura umožňuje účinné řízení. „Organizace a vnitřní struktura“ je obsažena v ročním plánu, rovněž tak v dokumentu „Uspořádání života v MŠ“. Jsou zde stanovena specifická pravidla (spolupráce s rodinou - nabídka ze strany MŠ, režim dne, využití překrývání pracovní doby, pravidla zastupování). Vnitřní řády (pro rodiče i zaměstnance) obsahují podrobné informace týkající se povinností a jejich práv. Povinná dokumentace (evidence dětí a personální dokumentace) je řádně a přehledně vedena, obsahuje všechny náležitosti a je zabezpečena proti zneužití. Důležité a potřebné informace jsou pracovníkům předávány bezprostředně osobně ředitelem při návštěvě MŠ (v době stravování žáků a pedagogů ZŠ), konzultovány jsou organizační záležitosti. Pedagogické porady (3x ve školním roce) se využívají k řešení pedagogické problematiky. Rodičům je nabízena spoluúčast na životě předškolního zařízení při přípravě společných akcí (výlety, plavání, kulturní pořady), mohou sledovat práci učitelky, vypůjčit si odbornou literaturu, zúčastnit se adaptačního pobytu s dítětem. Denní kontakt s rodiči umožňuje vzájemné předávání informací o dítěti. Rodiče dojíždějících dětí jsou informováni písemnou formou přes starší sourozence, nebo jsou využívány i osobní návštěvy pedagogů v rodinách. Po předchozí domluvě nabízejí učitelky poradenskou činnost s konzultací určité problematiky. Velmi zdařilé vystavené výtvarné práce a prostorové práce z pracovní výchovy jsou dokladem rozvoje estetických citů, výtvarných a pracovních dovedností. Mateřská škola se základní školou a školní družinou organizuje společně mnoho akcí (kulturních, výtvarných, soutěže, výlety, porady) a jejich úzká spolupráce vede k vytváření pocitu sounáležitosti s obcí.

Organizace školy je velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel základní školy vytváří podmínky pro odborný růst pedagogických pracovníků. Vedoucí učitelce umožňuje účast na poradách ředitelek. Z nabídky vzdělávacích akcí Služby škole Svítavy si učitelky mohou vybrat ty, které by byly přínosem pro MŠ a obohatily by jejich práci. V ročním plánu je zadáno samostudium literatury a pokyn k využívání dnes ještě aktuálního metodického materiálu z dřívější doby. K prostudovaným materiálům je vedena diskuse, která oficiálně není zaznamenána. Motivující kritéria k hodnocení kvality vzdělávací činnosti a pro stanovení mimořádných odměn byla předložena. Ředitel pružně reaguje na nové podněty, operativně zavádí nové pokyny do řízení.

Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Součástí ročního plánu pro tento školní rok není plán kontrolní ani hospitační činnosti. Kontrolní činnost ředitel v mateřské škole ale pravidelně provádí. Dokladoval ji podrobným přehledem hospitační činnosti a kontrolní činnosti provozu školy, který svědčí o její velké četnosti. Hospitace nejsou předem cílené, není v nich sledováno plnění úkolů ročního plánu. Předmětem sledování v hospitacích je většinou plnění úkolu výchovné složky plánovaného učitelkou. Nejsou provedeny zápisy o průběhu hospitace s uvedenými závěry. Výsledky kontrol, dle svého sdělení i sdělení učitelky, s pracovníky projednává, nejsou ale cíleně analyzovány a využívány prokazatelně v další práci.

Kontrolní mechanismy mají dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení ředitele ZŠ byla posuzována pouze směrem k MŠ. Hodnocení je dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení podle §13a odst. 2 a §13b odst. 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství ve znění pozdějších předpisů ze dne 23. června 1999
- Dotazník pro ředitele před inspekcí
- Výroční zpráva školy za k. r. 1998/1999
- Program výchovné práce pro jesle a MŠ vydaný MŠ ČSR pod č. j. 33 483/83-201
- Časově tematické plány výchovné práce pro jednotřídní MŠ (MŠ ČSR 1987)
- Roční plán MŠ pro šk. r. 1999/2000
- Týdenní přípravy učitelek MŠ
- Přehled výchovné práce
- Uspořádání života v MŠ
- Evidence dětí
- Pověření rodičů k odvádění dětí
- Denní režim
- Personální dokumentace (pouze pro MŠ)
- Pracovní doba zaměstnanců MŠ
- Zápisy z hospitací (šk. r. 1998/99, 1999/2000)
- Zápisy z pedagogických porad (šk. r. 1998/99, 1999/2000)
- Kritéria pro přiznání osobních příplatků a pro přiznání odměn pracovníků MŠ
- Vnitřní řád pro personál školy
- Vnitřní řád MŠ pro rodiče
- Čerpání finančních prostředků za r. 1999

ZÁVĚR

Vzhledem k tomu, že k integraci MŠ k ZŠ došlo teprve před dvěma lety, ředitel prokázal dobrou orientaci v problematice řízení mateřské školy. Jsou zde však ještě určité rezervy. Velmi dobrá úroveň vzdělávací činnosti ovlivňuje celkové hodnocení činnosti předškolního zařízení. Hodnocení je velmi dobré.

Při inspekci nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Marcela Pechancová	Marcela Pechancová v. r.
Členka týmu	Věra Truncová	Věra Truncová v. r.

Ve Svitavách dne 5. října 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. října 1999

Razítko

Ředitel základní školy

Podpis

Mgr. Jan Hruban

Jan Hruban v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	1999-10-22	104 378/99
Zřizovatel	1999-10-22	104 379/99

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nepodány

